

Børs- og Handels-Comitæens Bøgen

Til Dylydelse af den axade Comitæes Lovlangend, med Tilvalde af 28 f. M., om at axade medholdt indarbejgnede Comitæes Formaning om Jvordet der, med Hensyn til Handelsforholdene og de derom i nærmeste Lovindelse, saavel Gjennem, maatte naar nogen uafentlig Betænkkelighed inder at indvænne Jvords Afgang til Rigt, gjens Comitæen sig selv med den Lov at mulde.

Da den Bøgen, som er af Jvordemaal, i sin Tid for været ansat af den Rigtigst, at man i den Almindelig ikke for ladet det forblive med en almindelig Lov, sammes, man for ansat det nødvendigt at giøre det til en Grundlovsbestemmelse, som den Comitæen, at der maatte naar uovernelige Grunde tilstede for, trods den Humanitet og det Jvordet, som vorder med Grundlovens Lovbestemmelse, at beibeholde Lovbestemmet inder Jvords Afgang til Rigt. Man da derfor Comitæen ikke tilstede kinde sine Grunde, eller tilstrækkelig forstaaet at bestemme dem, vil den blot tillade sig at yoyage de Ulemper, der muligen vilde kinne opstaa med Jvords Afgang, som Comitæen besyger, Gjennem betragtet for det Omgjend, som ligger Comitæen nærmest, nemlig Virkningen paa det englige Lids Handel og Virksomhed i de for tilfellige Rætninger.

Naar man vil bringe Bøgen om Handel tilbage til sin Dylydelse, da kan det, for rest Landets Hverkommand i det mindste, kin indvænne Udforsel af Landets uoverflodige Naturprodukter og Indvorforsel af de i Bytte derfor uoverflodige Lovindelser, saavel Handel igjens, for saavel den Jvords uover, tillige indvænne Landets Ofsant. Comitæen kan ikke stienne, at denne Gjavn af vor Handel og Ofsant vil vinde med Jvords Daaalgelse deri. Man er nu for i Landet saa sammelig og lyst om de bedste Markeder for vor Produkters Oly og Oly af vor Lovindelser, at der ingen er nogen

spændelig stor Lybning drom at vante af Jøerne, der desuden ikke
er bekendt for at besætte sig med saa langsomme og usikre Sø-
handel. Ligeledes den Deal af Skibsfarten, der bestaar
i Traagtsart imellem de andre handende Nationer, til og fra længere
bortliggende Lande, der frygtes Comitæen for, at Jøerne end mindre
ville tage Deal i Danmark, som en anden langsomme og usikker
Næringssag, og det er ikke Comitæen bekendt, at Jøerne som ud-
mærket sig som Comand eller vist nogen fordel tilboindlig ved til Danmark
besværlige Ogsal. Vil man derimod se sig til en anden Plads
handel, som nu for os er blæst hemmelig almindelig, nemlig Kiøb og Salg
af Væver, som dels endnu ikke er til, dels som den yndigste Kunst,
samt den for Brug for, eller er i Besiddelse af, smitten handel, lig
Lullig og Retningsdelen i forrige Leds og handelen med Ostoyager i nord
Dage, i Grunden ikke er andet end Gid eller Hattemaal om Kjøperens Dign
eller Løden i et vist Tidrum, i smitten Opværelsen uden tilbagekiøber sand
saa for solgt, og følger sand saa for kiøbt, eller simpelthen godgjør
sin Medpart Prisforstællan, da er det vist en dansk Plads handel,
som man kan drive uden Midler, man med en Omka Credit, som Jøerne vilde
tage vist som Deal, man om dansk Kunst, at have en fingeret Træng eller Lær.
Hovvær som Produkt, er et Gode, det drager Comitæen meget i Træng, al den Omst,
man allerede nu med spæmange Anledninger klager om den forværlige Handels-
værd, der viser sig ikke alene i Kiøbstedene, men ogsaa i deres Længde, man smitten
dog i Grunden ikke er andet end den fra handelen naar tillægs og for Consumant
og Produant lign uligjævne Concurrenser. Her Jøernes Dealhelpe i hand-
delen med de Midler, de i Almindelighed anvender for at besørge Lønseligheden, at de
danne Concurrenser til den Hæsteligst af ringe Omkost, som vilde blive en Solge deraf,
ville være at overlægge ansaaer og talig handende, som ikke vilde yndrage sig Plakts-
ordet af Christen Jøer. Det er bekendt nok, i smitten for Jøerne indtagne i
den mest indværlige af alle handelsforretninger, Ostoyagerne, man det synes ikke
Comitæen rimeligt at vante, at Jøerne med spændende Capitaler vilde ville indværlige
færd, eller angang kunne solde sig spærlangt fra de store Hængemændene.
Om Hængemændene er, spærlig Comitæen bekendt, Jøerne kan lidt

berømt, og de saa, som beskæftige sig med Høvedsart, maae for deres i
gødtlieds og salte Arbeide end ommeent. Synner ikke synes det antageligt,
at Jøder stulte ville lægge sig yndt Agterbrøget i nogen nordlige Land, og mindst
m, da saamange af dem udforsunde Bønder vandte ind til den nye Klæddesal,
og under ingen Umstændighed vilde det være glædeligt at se fattige Jøder indtage
deres Plads.

At Jøderne vilde fremme den Klæde Industri, som ligger
i Liv og Døds af gamle Klæder, og Indsamling af Ulde, Bunn og Jærnsmyr,
smaaer ikke til at nægte, men ogsaa i denne Nøds og nødtyndeardige Høveds-
ring at fremkalde en Concurrense, der uspilbarlig vilde kaste ned flere af saadane
Klæde med Opindes og Børn yndt Lættelighed, vilde sikkert være betænkligt.

Er der, som det befrøges, Grund til at antage, at almindelige fattige Familier vilde
vandre frem for at nyde Gødt af noget Lættelighed, og nogen anden liberal In-
stitution, da vilde ogsaa dette være sin Betænkligsæt, og det saamangt maae, som
Lætteligheds tilhængere troer, at det, saarom man forer de store og
mangt grundede Plager for i Landet. Ikke faller der Jøderne for deres faule
de forfulgte i Mabolantem, at det i tilde være vidunderligt, om af Humanitet, inden
noget Høveds til Arbeid, at aalme dem at Ojst for os.

Læse vi, som vi kunne antage, igjen Colungent i Circulation, er det et fornem,
at den mindelige Klæde, som nu, som synes at indgøre Jøden Lættelighed, vil
friste som til saadane Umstænding og Besættelse af Colung, som kun kan blive
stabil for de andre Klædeborgerne. At for i Landet findes at Arbeid, der
der med Lovend bringes for det nye Magin, er faller ikke en Umstændighed, der taler
for Jødenes Ojst, saarom man saa hentes sig dem blandt imellem Klæde-
forpersonal, eller beskæftige i samme Mægt som Guldsmide og andre.

Al saa vi ikke nogen spædlig forklaring at støtten ved Betænkligsæt yndt,
men saamangt troe vi dog, at saa sakt, at Jøden er den første til at lægge en
Conjunctis til sin Lovend, at han ikke er nödværende med Høveds til Midlerne,
og at naar det gælder om i Byen eller yndt Landet at lade og lide Bøls og Ojst,
denne yndt og Circulation for igjen at følge saadanne ting, som angaar anden
Klæde yndt andre Markter, der saa som et talant, som gior som vilde i stædige
for den mindre samletynde Deal af Colung and nogen af hans Christne
Markborgerne. At Jøder findes i saamange andre Lande, hvor nærmest

Nabolanden indbyrdes, kunde vel synes at tale for, at de ogsaa
maatte kunne tilstaaes Oplysning for os, men det er, at forjage dem
af de Lande, naar de i saa lang Tid saar saut deres Gjennem, at de
i det mindste med Hensyn til Oproget synes at seer til Nationen,
at Andet, at give dem Oplysning til at Land, som de ikke saar,
fordi de ikke kunde det, og selv i sine Lande er de for det meste
kun Tolvmande, og endog i de mest begynder, under betydelige
Restriktioner, der viser, at man frygter og aflyser dem med deres
Uraarlighed, løse Grundsætninger og ved Lybrogelsen indynder
Land imod de Christne, hvilket sidste ogsaa ofte, selv i den saar
Liv, har fremkaldt Lidelse, der i sig selv har forstyret den
offentlige Rolighed og Oiktruighed.

Paalange ikke Guden sammenslænder sig med andre Løst,
paalange som anseer sig rættede Landet at ligge udenfor Europer,
paalange er det at besygtte, at som vil længe sig af sin Oplysning
til rest Land, ikke saar det for at give det til Lovland
for sine Børn, som for i kortest mulige Tid at udforske sig
Mistler, og med dem drage til sydlige til fjerne og vordelige
Naturerne ydsejnde Lande.

Med alt dette, kan det ikke nægtes, at der ogsaa om
Guden kan siges og som næret sagt ud tilligt til fjerne
Løst, endog i commercial Hensyn, med Hensyn til
fjerne Nøisomhed i Landlofsordet, og hermed yder Læren.
Liged og Uraarlighed, men da Comitæen har troet,
at det ikke vilkom den at yltre sig om andet end
saar den erende Forfælsingscomitæen har forlangt den
Løst om, og mere faller ikke ligesom indenfor den
Rindt Lovordet, saa vil den i Stillingen kun tillade sig
følgende Bemærkning: Klæder, næst alle de Br.
kærligheds, som den Comitæen Medlemmer dela med
saar den erende Medlemmerne ydsejnde og andre fjerne
Hensyn i den Grad mindre Løst, at sine Grundsætninger.

indførelsen maatte indgaa, eller modificeres, Støtke Comi-
tæen naar tilbøielig til at falde til den Mening, at ligesom
imod Forordningen med Danmark den foraarvarende Lov, naar
det Lovbudet, tillod Føder, imod visse Landskabslovene, at opsolde
sig for, saaledes kunde det, imod vor nærværende Lovgivning, om
Lands Forfængel, ligesom ved Naturalisationen, naar
saaer antalt Anføjning at bestemme, saerligt der maatte være
Grund til at tilstaa Føder med eller uden Familien Afgang til
Riget, for længere eller kortere Tid, i saakaldt Tilfælde, Grundlo-
vens § 2 sidste Paragraph saaledes maatte forandres, at den skal
for Forfængel, at saakaldt Føder Afgang, ombrant sættes ved
Tiden af den, som indfødes i § 5 L. L. at naturalisere
Landskabs, sammanfødt med § 8 L. L.

Bergen i Borg. og Landlocomittæen 16 Marts 1842

H. Mohr Medret.

H. Jansen Møller

Til Forfængels Constitutions-Comittæen.